

International Science Group

ISG-KONF.COM

**TOPICAL ASPECTS OF
MODERN SCIENCE AND
PRACTICE**

**SCIENTIFIC AND PRACTICAL
CONFERENCE**

21-24 September

Frankfurt am Main, Germany

DOI 10.46299/ISG.2020.II.I

ISBN 978-1-64945-866-7

TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

Abstracts of I International Scientific and Practical Conference

Frankfurt am Main, Germany
September 21-24, 2020

Library of Congress Cataloging-in-Publication Data

UDC 01.1

The 1st International scientific and practical conference «TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE » (September 21-24, 2020). Frankfurt am Main, Germany 2020. 402 p.

ISBN - 978-1-64945-866-7

DOI - 10.46299/ISG.2020.II.I

EDITORIAL BOARD

<u>Pluzhnik Elena</u>	Professor of the Department of Criminal Law and Criminology Odessa State University of Internal Affairs Candidate of Law, Associate Professor Scientific and Research Institute of Providing Legal Framework for the Innovative Development National Academy of Law Sciences of Ukraine, Kharkiv, Ukraine, Scientific secretary of Institute
<u>Liubchych Anna</u>	Department of Accounting and Auditing Kharkiv National Technical University of Agriculture named after Petr Vasilenko, Ukraine
<u>Liudmyla Polyvana</u>	Candidate of Economic Sciences, Associate Professor of Mathematical Disciplines , Informatics and Modeling. <i>Podolsk State Agrarian Technical University</i>
<u>Mushenyk Iryna</u>	Dnipropetrovsk State University of Internal Affairs Dnipro, Ukraine
<u>Oleksandra Kovalevska</u>	Доцент кафедри криміналістики та психології Одеського державного університету внутрішніх справ.
<u>Prudka Liudmyla</u>	
<u>Slabkyi Hennadii</u>	Doctor of Medical Sciences, specialty 14.02.03 – social medicine.

TABLE OF CONTENTS

Architecture, Construction		
1.	Vozniuk L., Rymar Y., Lisnykh L. BENDING TESTS OF EFFECTIVE THREE-LAYER BEAM PLATES	12
2.	Броннікова С.С. МАЛІ АРХІТЕКТУРНІ ФОРМИ ЯК ОСНОВНА СКЛАДОВА ДИТЯЧИХ ІГРОВИХ ПРОСТОРІВ	15
3.	Коваленко А.С., Годун Т.М. ЗАСТОСУВАННЯ КОМПОЗИТНИХ МАТЕРІАЛІВ В ДИЗАЙНІ ІНТЕР'ЄРУ	18
4.	Смірнова О.В. ІНТЕРАКТИВНА АРХІТЕКТУРА БУДІВЕЛЬ І СПОРУД ЯК ПЕРСПЕКТИВНИЙ ВЕКТОР УДОСКОНАЛЕННЯ СЕРЕДОВИЩА ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ МІСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ	22
Agricultural Sciences		
5.	Samojlik M., Korchagin A., Sereda M. CONCEPTUAL FRAMEWORK FOR ENSURING RESOURCE AND ENVIRONMENTAL SAFETY IN THE REGION	25
6.	Бараболя О.В., Шакалій С.М. РЕАКЦІЯ РОСЛИН ПШЕНИЦІ ТВЕРДОЇ ЯРОЇ НА ЕКОЛОГІЧНІ ФАКТОРИ	30
7.	Гончарова И.И., Мараховский И.О. ВЫРАЩИВАНИЕ ТЁЛОК ЗНАМЕНСКОГО ВНУТРИПОРОДНОГО ТИПА ПОЛЕССКОЙ МЯСНОЙ ПОРОДЫ РАЗНОЙ ИНТЕНСИВНОСТИ ВЫРАЩИВАНИЯ	34
8.	Іщенко Т.А., Іщенко С.Л. ВИВЧЕННЯ СОРТІВ БАКЛАЖАНІВ	38
9.	Резніченко В.П., Андрієнко О.О., Васильковська К.В. НОВІ ВИКЛИКИ ЧАСУ – ПЛАСТИЧНІ КУЛЬТУРИ ДЛЯ ЗОНИ РИЗИКОВАНОГО ЗЕМЛЕРОБСТВА	41
Biological sciences		
10.	Haladiy V., Pet'ko L. 'GREAT ROSARIAN OF THE WORLD' – BRITISH HYBRIDIZER OF ENGLISH GARDEN ROSES DAVID AUSTIN	45
11.	Приседський Ю.Г., Клочанюк В.В. ВПЛИВ LED ЛАЗЕРНОГО ОПРОМІНЕННЯ НА ПРОРОСТАННЯ НАСІННЯ ДЕЯКИХ ВИДІВ ЛІКАРСЬКИХ РОСЛИН	51

TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

Chemical sciences		
12.	Балакина М.Н., Семинская О.О., Поварова Ю.Р. БАРОМЕМБРАННЫЕ МЕТОДЫ В ОЧИСТКЕ ДНЕПРОВСКОЙ ВОДЫ	56
Culturology		
13.	Клименко О.З., Сокур О.Л. ПЛОТНІ ПРОЄКТИ НАЦІОНАЛЬНОЇ БІБЛІОТЕКИ УКРАЇНИ ІМЕНІ В. І. ВЕРНАДСЬКОГО: СУТНІСТЬ І ЗНАЧЕННЯ	61
Economic Sciences		
14.	Аносова О.С. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЦІНЮВАННЯ ЯКОСТІ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ В АКЦІОНЕРНОМУ ТОВАРИСТВІ	66
15.	Збарський В., Грибова Д. ЕВОЛЮЦІЯ КОНЦЕПТУАЛЬНИХ ЗАСАД РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ	70
16.	Кравченко Ю.А. ВПРОВАДЖЕННЯ ЦИФРОВОГО УПРАВЛІННЯ В СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я	74
17.	Петько С.М. ДЕРЖАВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ У РОЗБУДОВІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО СЕРЕДОВИЩА В КРАЇНІ: ДОСВІД ПІВДЕННОЇ КОРЕЇ	77
18.	Рогач С.М. ВИКОРИСТАННЯ АЛЬТЕРНАТИВНИХ ДЖЕРЕЛ ЕНЕРГІЇ В КОНТЕКСТІ ВИРІШЕННЯ ЕНЕРГЕТИЧНОЇ ПРОБЛЕМИ	80
Historical sciences		
19.	Лободовська В.Й. ГРАФІНЯ ОЛЕКСАНДРА БРАНИЦЬКА: НАЙЩЕДРІША МЕЦЕНАТКА УКРАЇНИ	84
20.	Павлова О.Г. МУЗЕЙНИЙ КОМПЛЕКС ХАРКІВСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ В. Н. КАРАЗІНА В КУЛЬТУРНО-ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ	90
21.	Царюк О. МОЗАІЧНІ ПАННО РАДЯНСЬКОГО ПЕРІОДУ В ПРОСТОРІ СУЧАСНОГО МІСТА МИКОЛАЄВА	94
Legal sciences		
22.	Kachmar N., William B. PECULIARITIES OF BRITISH AND AMERICAN LEGAL TERMS	99

23.	Андрусенко О.А., Ріжко Т.В. ОСОБЛИВОСТІ МІЖНАРОДНИХ ТА НАЦІОНАЛЬНИХ НОРМ КРИМІНАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ТА ЗЛОЧИНИ У СФЕРІ ОБІГУ НАРКОТИЧНИЙ ЗАСОБІВ, ПСИХОТРОПНИХ РЕЧОВИН, ЇХ АНАЛОГІВ ТА ПРЕКУРСОРІВ	103
24.	Андрусенко О.А., Чуприна Ю.П. ВТРУЧАННЯ В ПРИВАТНЕ СПІЛКУВАННЯ: СУТНІСТЬ ТА ВИДИ	109
25.	Жильцов О.Л. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ПРАВА НА ІНФОРМАЦІЮ В УКРАЇНІ	113
26.	Капітаненко Н.П., Крайнік О.М., Сергієнко Т.І. ВИКОРИСТАННЯ ЗАРУБІЖНОГО ДОСВІДУ ЩОДО РЕГУЛЮВАННЯ АВТОРСЬКОГО ПРАВА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ В СУЧАСНОМУ ІНФОРМАЦІЙНОМУ СУСПІЛЬСТВІ	117
27.	Кузьменко Ю.В., Дундич Л. МІЖНАРОДНІ СТАНДАРТИ ЗАХИСТУ ПРАВ І СВОБОД ЛЮДИНИ	122
28.	Кулик М. Й., Симчук А. С. ПОРЯДОК ВИКОНАННЯ ПРАЦІВНИКАМИ ОПЕРАТИВНОГО ПІДРОЗДІЛУ ОРГАНУ, ПІДРОЗДІЛУ ПОЛІЦІЇ ДОРУЧЕНЬ СЛІДЧИХ ПРО ПРОВЕДЕННЯ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ ТА НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ	125
29.	Лавренюк Ю.Ф., Скакун О.Ф. ОКРЕМІ ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ ДОСЛІДЖЕННЯ АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕКОНОМІЧНИХ ІНТЕРЕСІВ УКРАЇНИ	130
30.	Лещенко Л.П. «МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ В КОНТЕКСТІ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ»	134
31.	Нестеренко О.А., Заїченко С.І., Свиначук Л.В. ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ПРАЦІ, ГАРАНТІЇ ПРАВ ПРАЦІВНИКІВ НА ОХОРОНУ ПРАЦІ	139
32.	Поляков Є.В. "ДЕЯКІ ПРОБЛЕМИ ЗАСТОСУВАННЯ НЕГЛАСНИХ СЛІДЧИХ (РОЗШУКОВИХ) ДІЙ В КРИМІНАЛЬНИХ ПРОВАДЖЕННЯХ"	143
33.	Сухомлин Ю.В. ДЕЯКІ ОСОБЛИВОСТІ ДОПИТУ НЕПОВНОЛІТНІХ, ЯКІ ПОСТРАЖДАЛИ ВІД СЕКСУАЛЬНОГО НАСИЛЬСТВА	147

TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

34.	Александренко О.В., Женунтій В.І. ПРОБЛЕМНІ ПИТАННЯ ЗАХИСТУ ДІТЕЙ ВІД СІМЕЙНОГО НАСИЛЛЯ КРИМІНАЛЬНО-ПРАВОВИМИ ЗАХОДАМИ	152
35.	Ясниський Д.Г., Ткаченко О.В., АКРЕДИТАЦІЯ ЕКСПЕРТНО-КРИМІНАЛІСТИЧНИХ УСТАНОВ СИСТЕМИ МВС УКРАЇНИ ЗА ДСТУ ISO/IEC 17025	157
Management, Marketing		
36.	Бойко Т.Ф., Рой В.П., Марчишинець О.В. КОРПОРАТИВНА КУЛЬТУРА В СИСТЕМІ УПРАВЛІННЯ ОРГАНІЗАЦІЄЮ	160
37.	Королюк А.О., Коршець О.А., Королюк Н.О. МЕТОД ФОРМАЛІЗАЦІЇ ЗНАТЬ ЩОДО ФОРМУВАННЯ РІШЕННЯ ПРИ ВИБОРІ РАЦІОНАЛЬНОГО СПОСОБУ ВИКОРИСТАННЯ АКТИВНИХ ЗАСОБІВ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ МЕТИ ОПЕРАЦІЇ	164
38.	Метіль Т.К. ПОНЯТТЯ ТА ЗНАЧЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЇ У СУЧАСНИХ УМОВАХ	166
Medical Sciences		
39.	Bilchenko A. THE EFFECT OF ANTIHYPERGLYCAEMIC DRUGS AT GDF-15, P-SELECTIN AND GALECTIN-3 LEVELS IN PATIENTS WITH ARTERIAL HYPERTENSION AND TYPE 2 DIABETES	172
40.	Bukina I., Polishchuk N. QUANTITATIVE CHANGES IN THE INTESTINAL MICROBIOME IN RATS	176
41.	Kulishov S. GRAPHIC MODELING OF SINUS NODE DYSFUNCTION SYNDROME DIAGNOSIS	179
42.	Nevoit G., Potiazhenko M. ELECTRO-PHOTONIC EMISSION ANALYSIS DURING AN OBJECTIVE STRUCTURED CLINICAL EXAMINATION AS A DIAGNOSTIC TOOL: ASSESSMENT OF THE EFFECTIVENESS OF USE	185
43.	Yemchenko Y., Vasylieva K., Bezeha O. FEATURES OF THE CLINICAL COURSE OF PSORIASIS IN PATIENTS WITH OBESITY	188

44.	Головка Т.А., Никонова В.В. ТОЛЕРАНТНОСТЬ К ФИЗИЧЕСКОЙ НАГРУЗКЕ У ДЕТЕЙ С РЕВМАТИЧЕСКИМИ ЗАБОЛЕВАНИЯМИ С УЧЕТОМ ФУНКЦИОНИРОВАНИЯ ЛЕВОГО И ПРАВОГО ЖЕЛУДОЧКОВ СЕРДЦА	193
45.	Книш О.В., Полянська В.П., Зачепило С.В. АМІНОКИСЛОТНИЙ СКЛАД БЕЗКЛІТИННИХ ЕКСТРАКТІВ З ДЕЗІНТЕГРАТИВ І КУЛЬТУР VIFIDOBACTERIUM VIFIDUM ТА LАSTOVACILLUS REUTERI	195
46	Рзаєва А., Ахмаїді М., Демочко Г. Е-ДОБАВКИ	199
Pedagogical Sciences		
47	Arystova L. ПРОВІДНІ УКРАЇНСЬКІ ПЕДАГОГИ-МУЗИКАНТИ ХХ-ХХІ СТОЛІТТЯ ТА ЇХНІЙ ВНЕСОК У СУЧАСНУ МЕТОДИКУ МУЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ	201
48.	Boychuk Y., Kazachiner O. FORMING PARENTAL COMPETENCE OF FAMILIES WHO HAVE CHILDREN WITH SPECIAL EDUCATIONAL NEEDS	207
49.	Honcharenko I. FORMATION OF READINESS OF STUDENTS OF PEDAGOGICAL UNIVERSITIES FOR TEACHING SPORTS AND CHOREOGRAPHIC DISCIPLINES	211
50.	Konstantynova T., Tykhonova I. COMMUNICATION BARRIERS AND WAYS OF THEIR OVERCOMING WHILE TRAINING FUTURE MARITIME INDUSTRY SPECIALISTS	214
51.	Lychuk S. "UKRAINIAN-ENGLISH-ARABIC EXPLANATORY DICTIONARY OF MEDICAL TERMS" ARE THE BASIS FOR THE REQUIREMENTS' IMPLEMENTATION OF THE LANGUAGE EDUCATION CONCEPTION	216
52.	Rutkovska O., Barantsova I. CULTURE TEACHING IN ENGLISH LANGUAGE CLASSES	219
53.	Tokaruk L., Vasylieva-Khalatnykova M., Moiseeva M. THE TRENDS DEVELOPMENT IN DISTANCE EDUCATION BY THE MODERN ONLINE RESOURCES	223
54.	Zamsha A. ORIGINS AND FEATURES OF THE IMPLEMENTATION OF BIMODAL-BILINGUAL PHILOSOPHY IN THE EDUCATION OF THE DEAF	228

55.	Арбузова А.А. СПЕЦИФІКА ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОГО ІМІДЖУ МАЙБУТНІХ КЕРІВНИКІВ ЗАКЛАДІВ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	230
56.	Голопич І.М. ВИКОРИСТАННЯ КЕЙС-СТАДІ ТЕХНОЛОГІЇ В ПІДГОТОВЦІ МАЙБУТНІХ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ ДО ПРОФЕСІЙНОГО СПІЛКУВАННЯ	234
57.	Жлобо Т.М., Жлобо В.О., Гусак Є.С. ЗАСТОСУВАННЯ СУЧАСНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ФІЗИЧНОМУ ВИХОВАННІ СТУДЕНТОК	236
58.	Короткова Ю.М. ВНЕСОК УЧЕНИХ-ПЕДАГОГІВ А. ДЕЛМУДОСА ТА М. ТРІАНДАФІЛЛІДСА У ВИРІШЕННЯ МОВНОГО ПИТАННЯ У ГРЕЦІЇ	239
59.	Мартиненко О.В., Ярошенко Ю.В. ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ ХОРЕОГРАФІЇ В ЗАКЛАДАХ ПОЗАШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	242
60.	Міронов Р. ПСИХОТЕРАПЕВТИЧНА ДІЯЛЬНІСТЬ У ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ: СУТНІСТЬ І СТРУКТУРА	247
61.	Новик І.М., Титаренко І.П. ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОЗНАЙОМЛЕННЯ ДІТЕЙ ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ З ПРАВИЛАМИ БЕЗПЕЧНОЇ ПОВЕДІНКИ	251
62.	Олексін Ю.П., Кочубей А.В., Якубовська С.С. ПСИХОЛОГІЧНА ГОТОВНІСТЬ ПЕДАГОГІЧНОГО КОЛЕКТИВУ ДО УПРАВЛІННЯ ЗМІНАМИ В ОРГАНІЗАЦІЇ	255
63.	Kokhan D. ACTUALITY AND DIAGNOSIS OF THE REAL STATE OF FORMATION OF NOBLE ATTITUDE TOWARDS WOMEN IN ADOLESCENTS IN EDUCATIONAL INSTITUTIONS	260
64.	Пренько Я.О. НЕФОРМАЛЬНА ОНЛАЙН ОСВІТА ТА НАВЧАННЯ FACE-TO-FACE	263
65.	Руденко Т. РІВЕНЬ ФІЗИЧНОГО ЗДОРОВ'Я СТУДЕНТІВ	266
66.	Семенишина І.В., Білик Т.Л. РОЛЬ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	271

TOPICAL ASPECTS OF MODERN SCIENCE AND PRACTICE

67.	Ситнік Т.І., Чубенко В.А. ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТНІСНОГО ПІДХОДУ ПРИ ПІДГОТОВЦІ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ	275
68.	Фільова Є.С., Вінник Т.О. ЯВИЩЕ БУЛІНГУ В ЗАКЛАДІ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	278
69.	Ходякова Г.В. ВИКОРИСТАННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ СТВОРЕННІ МАТЕМАТИЧНИХ МОДЕЛЕЙ ЕКОЛОГІЧНИХ ПРОЦЕСІВ	284
70.	Шевченко М.В., Вінник Т.О. УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ ЗАКЛАДУ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ	289
Philological sciences		
71.	Mylyk O. E-LEARNING AS A KEY COMPONENT OF TEACHING FOREIGN LANGUAGES IN THE ESTABLISHMENTS OF HIGHER MEDICAL EDUCATION IN UKRAINE	294
72.	Volkova S., Stetsenko D. ОБРАЗ-СИМВОЛ ЛАБИРИНТ У ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНОМУ ВИСВІТЛЕННІ	298
73.	Волошинова М.О. НАЗВИ СТРАВ З ЯЄЦЬ У СХІДНОСЛОБОЖАНСЬКИХ ГОВІРКАХ	304
74.	Капніна Г.І. LESESTRATEGIEN BEI DEM DETAILLIERTEN LESEN	308
75.	Крижко О.А. ПОНЯТТЯ ДИСКУРСУ ТА ДИСКУРСИВНОГО АНАЛІЗУ В ЛІНГВІСТИЦІ	310
Psychological sciences		
76.	Брюханова О.С., Таран М.І., Яремченко І.О. ОСОБЛИВОСТІ КОНФЛІКТНОЇ ПОВЕДІНКИ ПІДЛІТКІВ	316
77.	Василюк В., Ярмошук О., Юдкіна Х. ЗАГАЛЬНІ АСПЕКТИ ЕМОЦІЙНОГО ВИГОРАННЯ В СПОРТІ	319
78.	Гошовська Д., Гошовський Я., Фінів О. ВПЛИВ ЕМОЦІЙНОЇ ДЕПРИВАЦІЇ НА ДЕСТРУКТИВНЕ УСВІДОМЛЕННЯ ЖІНКОЮ ВЛАСНОЇ ФЕМІНІННОСТІ	322
79.	Soroka A. PSYCHOLOGY OF SOCIALIZATION AND RESOCIALIZATION OF A DEVIANT PERSONALITY	328

НАЗВИ СТРАВ З ЯЄЦЬ У СХІДНОСЛОБОЖАНСЬКИХ ГОВІРКАХ**Волошинова Марина Олексіївна**

кандидат філологічних наук, доцент

ДЗ “Луганський національний університет імені Тараса Шевченка”

Територія Східної Слобожанщини є новозаселеним говірковим масивом, поки що малодослідженими, а тому збирання діалектного матеріалу в цьому ареалі, його всебічне опрацювання залишається актуальним завданням української діалектології. Мета статті – лексико-семантичний аналіз діалектних назв страв з яєць у межах східнослобожанських говірок, відстеження динамічних змін в окресленому сегменті лексики.

Джерельною базою дослідження слугують записи діалектного мовлення, зібрані експедиційним методом у 61 населеному пункті (н. п.) Луганської області протягом 2009 – 2013 рр.

Яйця майже повністю засвоюються в організмі людини (близько 97%), отже, це продукт, який має найцінніші харчові речовини [6, с. 73]. Раніше варені та смажені яйця в будні вживали рідко, але їх брали із собою в дорогу чи в поле під час важких польових робіт [8, с. 95]. У наш час страви з яєць входять до щоденного раціону харчування, їх варять, смажать, широко використовують для випічки різноманітних видів печива та в якості допоміжного компонента інших страв [3, с. 70].

Для аналізу окресленої парадигми обрано три семи: ‘страва з підсмажених яєць’, ‘назви для яєчні з цілим жовтком’, ‘назви для яєчні з розлитим жовтком’.

Сему ‘страва з підсмажених яєць’ репрезентовано лексемою *йа'йешн'а* та її фонетичними і словотвірними варіантами: *йа'йеч'н'а*, *йа'йішн'а*, *йа'йіч'ни'ця*, *йа'йішні'ця*. Зафіксовано також двослівні номени *йа'й'а* *й'жаре'н'і*, *йа'й'це* *й'жаре'не*, *с'маже'н'і* *йа'й'а*, які виконують описові функції, указуючи на додаткові ознаки реалії, і лексеми *смаже'нина*. Назва *йа'йешн'а* (з варіантами) мотивована назвою продукту, з якого її приготовлено. Номен *смаже'нина* (похідне від *смажити*) мотивований способом приготування страви.

Репрезентанти зі спільною семантикою виявлено в інших говірках української мови: *яє'шніці* [Негрич, с. 194], *йа'йешніц'а*, *йа'йеч'ніц'а* [ЛА 1958, к. 62], *смаженіці* [Шило, с. 242], *яє'чніцє*, *я'шніця* [Онишкевич, т. 2, с. 401, 406], *яє'шніця* [Чабаненко, т. 4, с. 256], *яє'шніца* [СБГ, с. 685], *ячніця*, *яєчніця*; *яшніця* [СЛГ, с. 451; Турчин, с. 354], *смажиніця*, *яє'чніця* [Аркушин, т. 2, с. 157, 286], *смаження* [СПГ, с. 88], *йа'йішніця*, *йа'йеч'ніця*, *йа'йіч'н'іця*, *смаженіця* [ЛА 1981, с. 78 – 79], *йа'йішніц'а* (*йа'йіш'іця*), *йа'йешн'а* [МССУГ, с. 39], *яє'шня* [Авдеева, т. 2, с. 304].

Залежно від того, яким способом готують страву з яєць, наявні диференційні ознаки, що лежать в основі розрізнення сем-опозитів – ‘яєчня з цілим жовтком’ || ‘яєчня з розлитим жовтком’. Сему ‘яєчня з цілим жовтком’ представлено назвами *гла'зун'а*, *гла'зун'я*, *гла'зун':а*, *гла'зун'*, *гла'зур'*, *гла'зур'а*,

глазурна, глаз'онка (глаз'онки), глазунка (глазун'ки), глазки, ве^идун'а. У говірках інших діалектних континуумів сема ілюстрована найменуваннями *глазкі 'ячниці-глазунья, 'ячниці* [1, с. 374], *глазун'а* [МССУГ, с. 39], *глазур', глазун'а, глазунка, глазун'я* [4, с. 128].

Для семи 'ячня з розлитим жовтком' зафіксовано фонетичні варіанти *амл'ет (амлет), омл'ет (омлет)*. Серед номенів трапляються такі, що розкривають мотиви номінації страви: продукт, з якого її приготовлено, – *йа'йешн'а*, способи приготування: *боу'тушка (бол'тушка), 'боу'танка, 'мішанка, 'мішана, коло'туха, 'мішана йа'йешн'а*.

В інших говірках української мови вживають назви *омлет 'страва із смажених на молоці яєць'* [СЛГ, с. 260], *болтушка, м'ішан'і йа'йц'а, омл'ет/о^амл'ет* [4, с. 128 – 129].

Назву *омлет* етимологи виводять з французької мови [ЕСУМ, т. 4, с. 187].

У східнословобожанських говірках аналізовану сему репрезентують також і номени *'баб'ка, 'бабоч'ка*, які постали внаслідок вторинної номінації.

Століття тому споживати яйця як самостійний продукт могли дозволити собі тільки заможні люди, їх використовували в основному в складі якихось страв, зокрема запіканок. Так, етнографи зазначають страву *бабку-запіканку*: „...зварену локшину заливали розколоченими з молоком яйцями, іноді сиром, цукром і запікали в печі” [8, с. 91]. Історична праця М. Сумцова фіксує лексему *бабка* зі значенні 'крута каша з манних круп, з цукром та родзинками' [7, с. 133]. У Словнику української мови за редакцією Б. Грінченка (далі *Словник*), крім інших, цей номен зафіксовано в значенні 'родь кушанья, испеченного изъ кукурузнаго тіста, солонины, масла, яиць'; 'родь пасхи' [СГ, т. 1, с. 13]. В історичній розвідці за редакцією М. Маркевича описано спосіб приготування запеченої в печі *бабки*, до складу якої входили яйця, розтерті з маслом, борошном, вершками тощо [Маркевич, с. 150].

У гуцульських говірках назви *баба, бабука* вживають на позначення великоднього здобного печива на дріжджах. Дослідниця Г. Мазур припускає, що первісно вони могли позначати архаїчні ритуальні страви, призначені в спеціальні дні для предків – баб і дідів, але з часом модифікувалися для назв великоднього печива: 'великодній хліб великих форм', 'великоднє здобне печиво' [5, с. 161, 162]. Обрядове значення лексема *баба* має також у наддністрянських говірках: 'солодкий здобний високий білий хліб циліндричної форми, який випікають до Великодня' [Шило, с. 40].

Семантика аналізованих лексем у різних діалектах варіюється. На Поліссі її вживають для найменування страви з картоплі: *баба* 'страва, приготовлена з картоплі' [Лисенко 1974, с. 28], 'рід їжі, виготовленої з картоплі' [Лисенко, с. 17], *баба, бабука* 'терта картопля, розлита на деко і спечена в печі' [Аркушин, т. 1, с. 4], а також інших страв: *баба* 'запіканка з сиру', 'дерун', 'тістечко', 'корж з гречаної муки' [Аркушин, т. 1, с. 5]. У говірках південно-західного наріччя лексемою послуговуються на позначення обрядових страв: *баба* 'рід святкового печива' [СПГ, с. 68], і повсякденної їжі: *баба* 'запіканка'; 'вид здобного печива' [Негрнич, с. 21; ГГ, с. 19], *баба* 'вид здобного хліба', 'запечена

локшина з яйцем' [СБГ, с. 20]. У говірках південно-східного наріччя назву зафіксовано з таким значенням: *ба́бка* 'манна каша з повидлом' [Чабаненко, т. 1, с. 54; МДСЦС, с. 17], 'печений виріб з вишень, борошна, жовтків, сметани, цукру й кориці' [МССУГ, с. 11].

Отже, на прикладі лексем *баба*, *бабка* можна відстежити розвиток їхньої семантики: від святкових страв (це значення збереглося в деяких говірках південно-західного наріччя) до найменувань різноманітних страв.

Словник за редакцією Б. Грінченка містить назви *яє́шня* 'яичниця' [СГ, т. 4, с. 536], *п्राжéня* 'яичниця съ мукой и молоком' [СГ, т. 3, с. 495], фонетичні та словотвірні варіанти якої властиві іншим діалектним континуумам: *п्राжéн'а* 'печені яйця на сковороді; яєчня' [Аркушин, т. 2, с. 82], *прежéня* 'яєшня' [Лисенко 1974, с. 172], *п्राжéніца* 'страва, приготовлена із збитих у молоці або без молока яєць і піджарених на маслі або салі' [2, с. 79], *praženíca* [Латта, к. 344].

Поданий матеріал уповноважує на висновки про наявність динамічних зрушень в аналізованому сегменті лексики. Це пов'язано зі збільшенням номенів, зокрема й за рахунок диференційних ознак, що зумовлюють появу сем-опозитів і, як наслідок, додаткових маніфестантів, що їх репрезентують. Динамічні зміни відбулися і у зв'язку з розширенням семантичної структури таких лексем, як *баба* і *бабка*, які на сучасному етапі в окремих випадках зберегли обрядове значення, в інших – уживані на позначення щоденних страв.

Список джерел та їх скорочень:

Авдеева – Авдеева, М. Т. (2012). Словарь украинских говоров Воронежской области. (Т. 1 – 2). Воронеж : ИПЦ Воронеж. гос. ун-та.

Аркушин – Аркушин, Г. Л. (2000). Словник західнополіських говірок. (Т. 1 – 2). Луцьк : Вежа.

ГГ – Гуцульські говірки: короткий словник / відп. ред. Я. Закревська. Львів., 1997. 232 с.

ЕСУМ – Етимологічний словник української мови: в 7 т. / ред.-кол. : О. С. Мельничук та ін. Київ : Наук. думка, 1982 – 2006.

ЛА 1958 – Дзендзелівський, Й. О. (1958). Лінгвістичний атлас українських народних говорів Закарпатської області УРСР (лексика). Ч. І. Ужгород.

ЛА 1981 – Ганудель, З. (1981). Лінгвістичний атлас українських говорів Східної Словаччини (назви страв, посуду та кухонного начиння). Пряшів.

Латта – Латта, В. (1991). Атлас українських говорів Східної Словаччини / упоряд. З. Ганудель, І. Ріпка, М. Сополіга. Братіслава.

Лисенко – Лисенко, П. С. (1961). Словник діалектної лексики середнього і східного Полісся. Київ : Вид-во акад. наук УРСР. 72 с.

Лисенко 1974 – Лисенко, П. С. (1974). Словник поліських говорів. Київ: Наук. думка. 260 с.

Маркевич – Обычай, поверья, кухни и напитки малороссиян / сост. М. А. Маркевич. Київ : Час, 1991. 192 с.

МДСЦС – Сагаровський, А. А. (2011). Матеріали до діалектного словника Центральної Слобожанщини (Харківщини). Вип. 1. Харків : ОБВ НМЦ ХНУ імені В. Н. Каразіна. 296 с.

МССУГ – Клименко, Н. Б., Омельченко, З. Л. (2006). Матеріали до словника східностепових українських говірок. Донецьк : ДонНУ. 114 с.

Негрич – Негрич, М. (2008). Скарби гуцульського говору: Березови. Львів, 224 с.

Онишкевич – Онишкевич, М. Й. (1984). Словник бойківських говірок (Ч. 1 – 2). К. : Наук. думка.

СБГ – Словник буковинських говірок. Чернівці : Рута, 2005. 688 с.

СГ – Грінченко, Б. Д. (1907 – 1909). Словарь української мови. (Т. 1 – 4). Київ.

СЛГ – Пиртей, П. С. (1986). Словник лемківської говірки. Івано-Франківськ. 461 с.

СПГ – Брилінський, Д. (1991). Словник подільських говірок. Хмельницький : РВВ. 117 с.

Турчин – Турчин, Є. Д. (2011). Словник села Тилич на Лемківщині. Львів : Укр. акад. друк. 384 с.

Чабаненко – Чабаненко, В. А. (1992). Словник говірок Нижньої Наддніпрянщини. (Т. 1 – 4). Запоріжжя.

Шило – Шило, Г. (2008). Наддністрянський регіональний словник. Львів : Ін-т українознавства ім. І. Крип'якевича НАН України. 288 с.

Список літератури:

1. Вешторт, Г. Ф. (1968). Названия пици в говорах Полесья. *Лексика Полесья*. М. : Наука. сс. 366 – 414.

2. Ганудель, З. (1987). Народні страви і напої: лексика українських говорів Східної Словаччини. Пряшів : Слов. пед. вид-во в Братиславі. 212 с.

3. Гонтар, Т. О. (1979). Народне харчування українців Карпат. Київ : Наук. думка. 137 с.

4. Загнітко, Н. Г. (2001). *Назви їжі, напоїв у східностепових говірках Донеччини*: дис. ... канд. філол. наук : спец. 10.02.01 – українська мова. Донецьк. 453 с.

5. Мазур, Г. (2000). Назви великоднього хліба в українських говірках Карпат. *Гуцульські говірки: лінгвістичні та етнолінгвістичні дослідження*. Львів. сс. 157 – 165.

6. Популярно о питании / под ред. А. И. Столмаковой, И. О. Мартынюка. Киев : Здоровье, 1989. 272 с.

7. Сумцов, М. Ф. (2008). Дослідження з етнографії та історії культури Слобідської України. Харків : АТОС. 558 с.

8. Українська минушина: ілюстрований етнографічний довідник / за ред. А. П. Пономарьов, Л. Ф. Артюх, Т. В. Косміна та ін. Київ : Либідь, 1993. 256 с.